

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 12. Vtrùm gratia Christi potuerit augeri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Secundò,
quia ordi-
natur ad
vniõnem
infinita di-
gnitas u.

Secundò, Gratia Christi potest dici infinita, quia ordinatur ad vniõnem infinitæ dignitatis, scilicet hypostaticam, quæ est altissimus finis, ad quæ gratia potest ordinari. Porro huic fini gratia Christi est commensurata iuxta diuine Sapientiæ mensuram; & ideò D. Thomas dicit gratiã Christi attingere summum gratiæ secundum essentiã, quia essentia gratiæ ordinatur ad vniõnem cum Deo: atqui hæc gratia attingit eam mensuram, quæ respondet summæ vniõni: ergo hæc gratia attingit summum gratiæ.

Tertiò ra-
tione effe-
ctus.

Tertiò, Potest dici infinita in ordine ad suos effectus: tum, quia est principium infiniti meriti; tum, quia est principium omnis gratiæ in omnibus hominibus, etiãsi essent infiniti. Vnde in Christo est tamquã in fonte, & causa vniuersali; sicut aqua in mari, & lux in sole: in alijs autem solum participatione ab illa. Item in Christo habet omnem effectum gratiæ; scilicet meritum gratiæ præuenientis, iustificationis impij, remissionis culpæ mortalis, & pœnæ æternæ, augmẽti gratiæ, cuiusvis auxilij specialis, perseverantiæ, & gloriæ: item omnium gratiarum gratis datarum. In alijs autem habet effectum limitatum. Et ita Christi gratia attingit summum gratiæ secundum virtutem.

Ad Secundum; Testimonium Magistri intelligendum est de potentia ordinaria. Ad Confirmationem; Locus iste Ioannis, videtur intelligendus de donatione, qua Pater dedit Filium mundo: vel certè quã diuinitatem donauit humanæ naturæ.

ARTICVLVS XII.

Vtrum gratia Christi potuerit augeri?

30 **R**espondetur, Non potuisse augeri; tum, quia Christus erat beatus secundum animam; ac proinde in termino: tum, quia gratia ipsius secundum ordinationem diuinæ Sapientiæ erat commensa summæ vniõni cum Deo.

DVBIVM I.

Vtrum per potentiam Dei absolutam dona habitualia Christi potuerint augeri?

31
Scotus ne-
gat de gra-
tia vt est
in se.

Quidam existimãt ea nullo modo augeri potuisse, quamuis in se finita sint: quia existimant dari certum terminum perfectionis intensiue omnium habituum & qualitatum, vltra quem non possint per vllam potentiam crescere. Christi autem gratiam & virtutes habere hunc terminum. Ita Scotus docet in 3. dist. 13. quæst. 1. & 2. cui assentitur Caietanus hoc loco, & 2. 2. quæst. 24. art. 7. Idem tenet Durandus dist. 13. quæst. 1.

Richardus
negat de
gratia vt
est in tali
subiecto.

Alij putant hæc dona secundum se quidem augeri posse; tamen vt sunt in tali subiecto, non posse. Ratio est, quia capacitas animæ Christi limitata est; & penitus per illa dona expleta. Similiter capacitas Angeli limitata est, quamuis hæc sit maior quàm Animæ. Ita Richardus in 1. dist. 17. artic. 2. quæst. 4. Eandem expressè tenet Driedo De captiuitate & redẽptione generis hu-

mani, tract. 2. cap. 2. pag. 59. non tamen negat quin diuina virtute possit esse maior. Pro eadem citatur Bonauentura; sed obscurè loquitur.

Respondeo & Dico Primò, Gratia & virtutes in Christo non habent summam perfectionem intensiuam, quam per potentiam Dei absolutam habere possunt; ac proinde per eandem possunt augeri, idque sine termino. Est communis sententia Theologorum in 3. dist. 13. & in 1. dist. 17. & expressè D. Thomæ 2. 2. quæst. 24. art. 7. vbi docet Charitatem tam ex parte subiecti, quàm ex parte formæ, posse in infinitum augeri; & in hoc augmento nullum esse statum. Et Probatur; Si enim lux solis erit maior septuplo Isaie 30. vers. 26. quàm sit modo, vt fateatur D. Hieronymus, & Eiranus ibi: & communiter Doctores in 4. dist. 48. multò magis gratia quæ est participatio diuinæ naturæ, augeri sine termino potest.

Dices; Gratiam secundum se quidem augeri posse, tamen capacitate animæ esse limitatam. Respondeo; Hæc duo non consistere; quia cum omne accidens ex essentia sua respiciat subiectum capax, non potest secundum se, & extra subiectum, magis intendi, quàm in subiecto. Addo; Capacitatem animæ non esse limitatam; quia non est naturalis, nec terminis nature conclusa: sed est capacitas obediens, commensa diuine potentie. Vnde etiam non est maior in Angelo, quàm in animâ.

Dico Secundò; Gratia habitualis, & ceteræ virtutes supernaturales Animæ Christi, fuerunt summæ, quæ esse poterant per potentiam Dei ordinariam: id est, per eam potentiam quæ operatur secundum mensuram à diuina Sapientia præstitutam. Est communis Doctorum, dist. 13. & hoc est quod passim vult D. Thomas cum dicit, Gratiam Christi fuisse summam secundum essentiam. Hinc Ioan. 1. vers. 14. dicitur *Plenus gratiæ*. Ratio est; Quia gratia Christi iuxta diuinam dispositionem est commensa summæ vniõni, quæ esse potest inter creaturam & Deum: ergo secundum diuinam dispositionem non potest esse maior. Confirmatur; Si hæc mensura possit excedi; illa gratia ab initio non habuisset conuenientissimam proportionem cum vniõne hypostatica.

Dices; Ergo nec per potentiam absolutam augeri potuisset. Respondeo Negando Consequentiam; Quia alia mensura à diuinã Sapientiã potuisset constitui; numquam enim defuissent rationes Deo, ad maiorem & maiorem in infinitum constituendam: quamquam secundum eas rationes quas nunc reip̃a spectauit, conueniens non esset eam augeri. Ex his patet, nullius creaturæ gratiam posse ad tantam perfectionem ex-crescere. Nam gradus ipsis præfixus ordinatione diuinã, incomparabiliter est minor. Tempus etiam vitæ, & auxilia longè inferiora. Deinde nullius creaturæ gratia, quantumcumque crescat, poterit vnquam pertingere ad eam perfectionem, quam habet gratia Christi ex coniunctione cum persona diuina. Et hoc est quod vult D. Thomas art. 11. ad 3.

DVBIVM

DVBIVM II.

Quanta sit Gratia Anima Christi perfectione intensiva?

34 In Christo maior est gratia quam in omnibus hominibus & Angelis simul.

Respondeo; Etsi præcisè ignotum sit, tamen probabilissimè est eam excedere non solum gratiam cuiusvis hominis, vel Angeli; sed etiam omnem gratiam omnium hominum, & Angelorum simul sumptam; quamvis tota illa in vnum coalesceret.

Probatnr Primò, Quia si esset possibilis gratia actu infinita, omnium consensu hæc esset Christo tribuenda; nã hæc sola censetur dignitati personæ diuinæ commensura: ergo cum hæc ideò dumtaxat negetur, quòd sit impossibilis; concedi saltè debet summus gradus, qui à nobis concipi potest, vt rationi consentaneus: atqui talis est iste, qui in se colligit omnia dona aliorum: ergo &c.

Probatnr Secundò, Quia dignitas animæ Christi superat dignitatem omnium Beatorum simul sumptam; eò quòd assumpta sit ad dignitatem diuinæ personæ: ergo oportebat vt eius dona supernaturalia excederent omnium dona simul sumpta. Confirmatur; Quia hæc anima est magis dilecta, quàm tota rerum vniuersitas; & merita illius sunt digniora omnibus meritis omnium dilectorum: ergo maiora dona gratiæ sunt illi collata; nam dilectio diuina est efficax.

Probatnr Tertio, Quia Christus est caput omnium hominum & Angelorum: ergo oportet vt in ipso sit omnis gratia collecta, quæ in membris est dispersa; sicut in capite omnes sensus sunt collecti. Et quidem quòd superet gratiam omnium hominum, dubitari nequit; cum ea, ab ipso, vt à fonte, deriuetur. De gratia Angelorum est etiam valde probabile: tum, quia est illorum caput; tum, quia decet vt omnia quæ in electis sunt dispersa, in ipso vno sint collecta. Quod confirmatur; quia ipse est inter Beatos, sicut sol inter astra. Nã differentia claritatis electorum, erit sicut differentia astrorum. 1. ad Cor. 15. v. 41. atqui sol maius habet lumen, quàm omnia astra simul: ergo &c.

Ex his optimè intelligitur quomodo Christus absolute fuerit plenus gratiæ: quia non solum habuit summam, quæ iuxta diuinam prædestinationem esse poterat; sed etiam, quia habuit tantam, vt in sua perfectione intensiva vnitè omnem gratiam omnium Sanctorum contineret. Quod insinuunt Patres supra citati art. 10. num. 26. præsertim Cyrillus & Hieronymus.

DVBIVM III.

Ex quo tempore Christus omnem hanc Gratia perfectionem habuerit?

35 Ab initio conceptionis.

Respondeo; Ab initio suæ conceptionis; adeò vt temporis successu non fuerit aucta. Est ita certa, vt cõtrarium sit censendum erroneum. Et docet D. Thomas hic, & omnes Doctores in 3. dist. 13. & passim Patres qui hac de re agunt.

Probatnr Primò, Ex Scripturis; Ioan. 1. Isaïæ 11. Ieremiæ 31.

Probatnr ex Patribus, Hieron.

Probatnr Secundò, Ex Patribus. Hieronymus in illud Ieremiæ 31. v. 22. *Femina circumdabit Virum: qui, inquit, iuxta incrementa quidem ætatis pro-*

ficere videbitur Sapientia & ætate; sed perfectus Vir in ventre femineo solus mensibus continebitur. Vbi satis insinuat ab initio perfectum fuisse, ita vt reuerà non profecerit. Nec obstat quod idem D. Hieronymus in cap. 61. Isaïæ ait, *Vnctionem gratiæ in Christo fuisse expletam in Baptismo*; quia loquitur de visibili vnctione, quam tunc accepit; quæ erat symbolum inuisibilis vnctionis acceptæ in conceptione. D. Augustinus lib. 15. de Trinit. c. 26. *apertè docet Christum in Incarnatione fuisse omninò gratiæ plenum: & in baptismo quando columba descendit, nullum augmentum accepisse; sed præfigurasse sanctificationem corporis sui, quod est Ecclesia. Idem docet lib. 2. de Peccatorum meritis & remiss. cap. 29. Cyrillus lib. 10. Theauri cap. 7. ait, Christum accepisse omnem gratiam ab initio; nec per incrementa temporum, aliquid ei additum. Damascenus lib. 3. de Fide orthodoxa. cap. 22. dicit esse errorem Nestorianum asserere illum Sapientiã profecisse. Anselmus lib. 1. Cur Deus homo. cap. 9. Bernardus ferm. 2. super Missus. est: Sive latens in vtero, sive vagines in præsepio, sive grandisculus Doctores interrogans in templo, sive iam perfecta ætatis docens in populo; aequè profecitò fuit plenus Spiritu sancto &c.*

Probatnr Tertio, Quia ab initio Conceptionis habuit dignitatem Filij Dei: ergo plenitudinem gratiæ tanquam Vnigenitus à Patre. Nam hæc erat causa plenitudinis gratiæ; vt indicatur Ioan. 1. Secundò, Quia perfectius & optabilius est ab initio esse omninò perfectum, quàm sensim in perfectione crescere. Ergo hoc Christo tribuendum. Confirmatur; quia nulla est ratio cur hæc plenitudo debuisset differri; cum ea dilatio nihil conferat ad nostram redemptionem, sed potius obstat. Tertio, Quia Christus ab initio secundum animam fuit beatus: ergo gratia ipsius ab initio fuit consummata; sicut gratia Beatorum.

Sed contrà. Obijcitur, Luca 2. vers. 52. *Proficiebat Puer Sapientiã, & ætate, & gratiã, apud Deum & homines*: ergo &c. Respondeo, Proficiebat in ostensione sapientiæ & gratiæ: seu, quod idem est, in operatione & exercitio. Ita explicant Patres allati; & præter hos, Athanasius ferm. 4. contra Arianos, qui id valde fusè prosequitur, fol. 3. à fine. Ambrosius in hunc locum, & lib. de Dominicæ Incarnationis Sacramento cap. 7. vbi etiam ait, *Christum secundum sensum humanum verè profecisse*, scilicet in exercitio Sapientiæ & gratiæ per sensum humanum. D. Hieronymus in cap. 11. Isaïæ. Beda Homilia Dominicæ 1. post Epiphaniam. Theophilactus & alij in hunc locum Luca. Sed aduerte, non tantum profecisse gratiã & sapientiã in opinione hominum; sed etiam in seipso: quia sicut addebat annos annis, ita initio faciebat minora opera Sapientiæ & gratiæ: deinde sensim addebat maiora, vt explicat Athanasius; Ratione quorum dicebatur proficere apud Deum: quia alia alijs maioris erant Sapientiæ, & perfectionis, magisque ex genere suo meritoria; quamvis ratione Personæ aequè meritoria fuerint. Apud homines autem proficere dicebatur, vel quia per hæc faciebat homines proficere, vt quidam exponunt: vel quia crescebat hominum de ipso opinio.

Augustinus.

Cyrillus.

Damascenus.

Anselmus. Bernardus.

36 Prob. Ratione.

37 Quomodo Christus profecit.

Respectu sui.

Dei.

Et hominum.